

तदीयभगणादिकमुच्यते “युग्मयुग्मशरनागलोचनव्या-
लपस्यवयमाश्विनोऽष्टजः” ८६८२८५२२ सि०शि० ।

कल्मे एतावन्तः कुजस्य भगणाः अस्योपत्त्यादिकं ग्रहभग-
णशब्दे दर्शयिष्यते । तस्य चलोच्चभगणमानञ्च तल्लैवोक्तम्
“अर्कशुक्रबुधपर्यया विधेरङ्गि कोटिगुणिता रदाब्जयः
४३२००००००००० एतएव शनिजीवभूभुवां कीर्त्तिताश्च गणकै
चलोच्चकाः” तत्पातस्य भगणास्तल्लैवोक्ताः “कुम्भद्रसाश्विनः”
२६७, तस्य मन्दकेन्द्रभगणमानं निबन्धे “स्वराभाश्व-
रिहृत्पङ्कगोद्विदस्ताः” २२६६८२८२३० । “शेषकेन्द्र-
भगणाः” गजाद्रिमनुसप्रेन्दुत्वस्त्रिशाश्विमिताः” २०२३१७-
१४७८, । तस्य कलाभागम् श्रीपतिनोक्तं यथा “अष्ट-
द्वयसप्तगजाः क्षितिनन्दनस्य” ८१४६६१५ योजनानि-
मध्यमकुजस्फुटीकरणम् सि०शि०प्रमि०दर्शितं यथा
“दिनगणार्धमयो गुणसंयुक्तं द्युगणसप्तदशार्धविचर्जितम् ।
लपकलादिफलद्वयसंयुतः क्षितिमुतभ्रुकः क्षितिजो
भवेत्” सि०शि० । “अत्रोपपत्तिः । दिनगणार्धं भागा इति
प्रत्यहं त्रिंशत् कला गृहीताः । तत् पृथक् त्रिगुणं जातम्
एताः कलाः पूर्वकलामित्रीकृता जाताः । एतत् कुलगते-
रधिकमतोऽतः कुजगतिं विधेयं शेषम् । अनेन सप्तदश-
गुणेनैका कला भवति । अत उक्तं द्युगणसप्तदशार्धवि-
चर्जितमिति । पूर्वफलेन भागादिनाऽनेन च कलादिना
भौमभ्रुकः ३१७० युक्तः कुजो भवति । यतोऽयमहर्ग-
णोऽर्कान्दान्द्रार्धमतस्तद्वयं फलं रविमण्डलान्तिके
योज्यमित्युपपन्नम्” प्रमि०

कुजस्य भ्रुकमानं “तल्लैवस्वाहिराभास्य” ३३७०० तथाच
कलेरारम्भे राशिचक्रस्यविकलाभ्यो भ्रुकक्षेत्रं हीनमायां
तत्काले ११ । २६ । ३ । ५० । राश्यादि कुजभ्रुकः
तस्य मन्दशीघ्रपरिधौ तल्लैव उक्तौ यथा

“मन्दोच्चनीचपरिधिस्तिलवोनशक्र १४भागा रवेर्जिन
२४कलोम३२२रदा हिमांशोः । खाश्व० भुजङ्गदहना
३८अमरा३३भवाश्च ११ पूर्वेप्रवो० निगदिताः क्षितिजा-
“दिकानाम् सि०शि०” ८६ ग्रहफलोपपत्त्यर्थं मन्दोच्चनी-
चदत्तानि पूर्वैः कल्पितानि तेषां प्रमाणाभ्यां तावन्तो
भागाः । अत्रोपपत्तिः ग्रहस्य यन्त्रवेषविधिना यत्
परमं फलमुत्पद्यते तस्य अर्धं परमा फलज्ज्ञा परमफल-
ज्ज्ञाऽन्यफलज्ज्ञा चोच्यते । अन्यफलज्ज्ञातुल्यव्यासाद्धेन
यद्दृत्तमुत्पद्यते तन्नोच्चोदत्तम् । तत्परिधिस्तैराशिकेन ।
याद तिलव्यासाद्धे भागाः परिधिस्तदान्यफलव्यासाद्धे

किमिति लब्धं परिधिभागाः । एवमर्कादीनां तिलवोन-
शक्रा इत्यादय उत्पद्यन्ते । अथ भौमादीनां चलपरि-
धीनाह” प्रमि० । “एषां चलाः कृतजिना२४४स्तिलवोन
हीना दन्तेप्रवो ५३२वसुरमाहृद्वसुवाणदस्ताः २५८ ।
पूर्णाभ्यो ४०५५ भृगुजस्य त मन्दकेन्द्र-दोःशिञ्जिनी
द्विगुणिता त्रिगुणेन भक्ता । लब्धेन मन्दपरिधोरहितः
स्फुटः स्यात् तच्छीघ्रकेन्द्रभुजमौर्व्यथ वाश्वनिही ।
त्रिज्योद्भूताशुपरिधिः फलयुक् स्फुटः स्याद्भौमाशुके-
न्द्रपदगम्यगतात्सजीवा । त्वंशोनशैल ७गुणितार्व ७युतस्य
राशेर्माँवोद्भूताप्रलवहीनयुतं मृदूच्चम् । भौमस्य
कर्कमकरादिगते स्वकेन्द्रे लब्धांशकैर्विरहितः परिधिस्तु
शैध्यः” ।

भौमस्य भूमध्यादुच्छ्रितियोजनानि सि०शि० “गोक्षरसञ्च
पञ्चवस्त्र्यसंख्याः” १२६६६१६ । तस्य कालांशाः त्रैलभुवः
१७ । अस्य क्षेत्रं मेघवृत्तिकौ, उच्चमकरः परमेष्ठं मक-
रस्याष्टाविंशोऽंशः । नीचः कर्कटः तदीयाष्टाविंशोऽंशः
सुनीचः । मूलविकोणं मेघस्य दशमोऽंशः । रविचन्द्र
जीवामिताणि बुधोरिष्टः, शुक्रशनी समौ । चतुर्थे अष्टमे
चास्य पूर्वोदष्टिः । विषमराशिषु मेघमिथुनादिषु
प्रथमपञ्चांशा अस्य त्रिंशांशाः समराशिषु
वृषकर्कटादिषु शेषपञ्चांशा अस्य त्रिंशांशाः । अष्टो-
त्तरीयनाक्षत्रिकदशायां तस्य अष्टौ वर्षा दशाभोग
कालः । विंशोत्तरीयनाक्षत्रिकदशायां तु सप्त वर्षाः । न-
क्षत्रकलायाम् अयं शनैरधस्तृतीयकलायां वर्त्तते, अयं
रयितस्तृतीयवारेशः । अयं दक्षिणाशाधिपतिः अतस्त-
द्वारे दक्षिणदिग्गतिः प्रशस्ता । अयं पापग्रहः
क्षत्रियवर्णः भारद्वाजगोत्रः अवन्तिदेशभवः मे-
घवाहनः चतुर्भुजः रक्तवर्णः । तस्य स्कन्दोऽधिदेवता पृ-
थिवी प्रत्यधिदेवता । पूकने रक्तचन्दनं रक्तवस्त्रम् ज-
वादिरक्तपुष्पं सज्जं रसयुक्तसिद्धकं धूपः, यावकं नैयिद्यं
पूगं फलम् प्रबालं रत्नं रक्तवृषभो दक्षिणा । तस्य दौ-
स्थ्योपशमनाय विप्राय रक्तवृषभं रक्तवस्त्रं प्रबालं दद्यात्
स्वयं वा प्रबालं धारयेत् । अनन्तमूलं वा धारयेत् । होमे
धूमकेतुरग्निः खाद्री समित् । कुजवारे दिवाश्यामाह्ने
वारवेला हृष्ये कालवेला रात्रौ शततीर्थे कालवेला । अयं
पुंग्रहः दक्षिणदिग्बली । अयं रजोगुणप्रकृतिः, तिक्र-
रसाप्रधानः शामवेदाधिपः तरुणमूर्तिः पैत्तिकः कृशमध्यः ।
अस्य राशिभोगकालः ४५ दिनानिऽजन्मराशितः षष्ठे शततीर्थे